

ÎNCHEIERE

30 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Primăria municipiului Chișinău,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Darie, Galina Ciubucova și Mariei Levitin împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Inspecției de Stat în Construcții, Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare și Societății cu răspundere limitată „Via Natura” cu privire la anularea Autorizației de construire nr.333 din 21 iunie 2012, eliberată de Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare pentru construirea mansardei la blocul locativ din str. D. Rîșcanu, nr.8, municipiul Chișinău, anularea contractului de investiții, obligarea încetării încălcării dreptului de proprietate privind construirea unei mansarde asupra blocului locativ și demontarea gardului de protecție din jurul blocului, interzicerea ridicării și exploatării construcțiilor, repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Galina Darie, succesor în drepturi al reclamantului Alexandru Darie, Galina Ciubucova și Maria Levitiv, casată hotărîrea Judecătoreiei Centru municipiului Chișinău din 17 decembrie 2015 și emisă o nouă hotărîre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 28 martie 2013, Alexandru Darie, Galina Ciubucova și Maria Levitin au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, Inspecției de Stat în Construcții, Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare și Societății cu răspundere limitată „Via Natura” cu privire la anularea Autorizației de construire nr.333 din 21 iunie 2012, eliberată de Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare pentru construirea mansardei la blocul locativ din str. D. Rîșcanu, nr.8, mun. Chișinău, anularea contractului de investiții, obligarea încetării încălcării dreptului de proprietate privind construirea unei mansarde asupra blocului locativ și demontarea gardului de protecție din jurul blocului, interzicerea ridicării și exploatării construcțiilor, repararea prejudiciului moral,

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, la data de 18 februarie 2013, au depus cerere prealabilă în adresa Primăriei mun. Chișinău și Inspecției de Stat în Construcții, Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare și SRL „Via Natura” solicitînd anularea Autorizației de construire nr.333 din 21 iunie 2012 eliberată de Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare pentru construirea mansardei la

blocul locativ din str. D. Rîșcanu, 8, mun. Chișinău, anularea contractului de investiții în mansardă pentru obiectul situat în mun. Chișinău, str. D. Rîșcanu, 8, încetarea încălcării dreptului de proprietate manifestată prin construcția mansardei fără acordul proprietarilor de apartamente și interzicerea de a fi ridicate sau exploatate construcții sau instalații a blocului locativ situat în mun. Chișinău, str. D. Rîșcanu, 8, demontarea gardului de protecție, însă răspuns nu au primit.

Menționează că, nu sunt de acord cu efectuarea construcției în cauză, deoarece li se încalcă dreptul de proprietate, iar cu construirea unui nou etaj va avea loc distrugere acoperișului și va fi afectată construcția în general, deoarece casa a fost dată în exploatare în a. 1959.

Invocă că, la data de 20 aprilie 2012, Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare, a dat răspuns la petiția unui grup de locatari ai blocului din mun. Chișinău, str. D. Rîșcanu,8, precum că, în baza acordurilor locatarilor de la ultimul etaj, autentificate notarial, Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare, în calitate de gestionar a fondului locativ a încheiat contract de investiții cu compania SRL „Via Natura”, iar în baza expertizei tehnice elaborate de experți atestați și schiței de proiect, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a eliberat certificatul de urbanism nr.525i/11 din data de 21 iunie 2011 pentru efectuarea mansardei.

Mai invocă că, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare prin răspunsul nr.21/1598 din 20 aprilie 2012, a susținut contrariul și informat că nu a eliberat certificat de urbanism pentru proiectarea mansardei la blocul locativ din str. D. Rîșcanu, 8, mun. Chișinău.

Consideră că, certificatul de urbanism nr.525i/11 din 21 iunie 2011 pentru proiectare și autorizația de construire nr. 333 din 21 iunie 2012 au fost eliberate cu încălcarea dreptului lor de proprietate și legislației speciale, deoarece au fost eliberate fără acordul reclamanților autentificat notarial în calitate de proprietari ai apartamentelor 14, 8 și 5 etajul 4 al blocului din str. D. Rîșcanu, 8, mun. Chișinău, iar semnăturile prezentate de antreprenor sunt obținute de la proprietarii altor apartamente sau de la chiriașii acestora.

Susțin că, executarea lucrărilor de construcție vor cauza prejudicii care sunt aduse altor locatari din mun. Chișinău, asupra apartamentelor cărora au fost pornite lucrări de construire a mansardei și stare de disconfort care se manifestă prin inundații, înghețuri, mizerie, zgomote de pe șantier, iar reclamanții ca proprietari ai etajului 4 , și etajului 2 sunt pensionari nu sunt în stare fizică să suporte toate acestea din motive de sănătate.

Afirmă că, neglijența cerințelor locatarilor, lipsa oricărei informații, crearea situațiilor de conflict, mediatizarea cazului, stresul legat de acestea și nesiguranța în ce privește situația juridică și de fapt a locuințelor a creat reclamanților un prejudiciu moral estimat de aceștia în sumă de 50 000 lei.

Solicită, anularea Autorizației de construire nr.333 din data de 21 iunie 2013 eliberată de Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare pentru construirea mansardei la blocul locativ din str. D. Rîșcanu, nr.8, mun. Chișinău, anularea contractului de investiții în mansardă pentru obiectul situat în mun. Chișinău, str. D. Rîșcanu, 8, obligarea încetării încălcării dreptului de proprietate, privind construirea unei mansarde asupra blocului locativ și demontarea gardului de protecție din jurul blocului, interzicerea ridicării și exploatării construcțiilor, repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 17 decembrie 2015 a fost respinsă acțiunea ca fiind tardivă (f.d.184-191, Vol.I).

Prima instanță, și-a argumentat concluzia prin faptul că, la data de 18 februarie 2013, Alexandru Darie, Galina Ciubucova și Maria Levitin s-au adresat cu cerere prealabilă către Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare nr.22-01-60 și către Primăria mun. Chișinău cu nr. 22-51-14 privind obligarea Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare și SRL „Via Natura” să înceteze încălcarea dreptului de proprietate, manifestat prin construirea unei mansarde asupra blocului locativ situat pe str. D. Rîșcanu, 8, mun. Chișinău și să demonteze gardul de protecție din jurul blocului, interzicerea Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare și SRL „Via Natura” să ridice sau să exploateze construcții sau instalații la blocul locativ din str. D. Rîșcanu, 8, mun. Chișinău, anularea contractului de investiție în mansardă pentru obiectul din str. D. Rîșcanu, 8, mun. Chișinău ca fiind încheiat de o autoritate care nu este proprietar al blocului și cu încălcarea dreptului de proprietate manifestată prin lipsa acordului notarial al proprietarilor blocului în cauză, anularea autorizației de construire nr.333 din 21 iunie 2012, eliberată de Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare pentru construirea mansardei la blocul locativ din str. D. Rîșcanu, 8, mun. Chișinău, interzicerea Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare și SRL „Via Natura” executarea oricăror lucrări de construire a mansardei la blocul locativ din str. D. Rîșcanu, 8, mun. Chișinău, însă răspuns la cererea prealabilă nu au primit, astfel, în situația în care din 18 martie 2013 a intervenit circumstanța ce dădea dreptul la înaintarea cererii de chemare în judecată privind anularea actului administrativ, Legea contenciosului administrativ instituind termen de 30 zile pentru această acțiune, Alexandru Darie, Galina Ciubucova și Maria Levitin s-au adresat cu cerere de chemare în judecată abia la data de 28 martie 2013, astfel fiind depășit termenul legal instituit de art.17 alin.(1) al Legii contenciosului administrativ.

De asemenea, prima instanță a constatat că, nu au fost prezentate probe pertinente, care să justifice omiterea termenului de prescripție, în consecință dispunând respingerea acțiunii, ca fiind tardivă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2015, a fost admisă cererea reprezentantului Galinei Darie, avocatul Rodica Chirtoacă și a fost suspendat procesul civil pînă la determinarea succesorului în drepturi a apelantului decedat Alexandru Darie.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2015 a fost numit în calitate de successor al decedatului Alexandru Darie, Galina Darie, conform certificatului de moștenitor legal din data de 23 martie 2016, procesul a fost reluat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2016 a fost admis apelul declarat de către Galina Darie, succesor în drepturi al reclamantului Alexandru Darie, Galina Ciubucova și Maria Levitin, casată hotărîrea primei instanțe și emisă o nouă hotărîre de admitere parțială a cererii de chemare în judecată, a fost anulată autorizația de construire nr.333 din 21 iunie 2012, eliberată de către Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare pentru construirea mansardei la blocul din str. D. Rîșcanu, 8, mun. Chișinău și contractul de investiții în mansardă pentru obiectul din mun. Chișinău, str. D. Rîșcanu, 8, nr.29 M din 07 iunie 2011, încheiat între Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare și SRL „Via Natura”, ca fiind ilegale, în rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Instanța de apel a constatat că, reclamantii au aflat despre existența Autorizației de construire nr.333 din 21 iunie 2012, la data de 12 februarie 2013, când s-a început instalarea gardului de protecție și la data de 18 februarie 2013 au înaintat cererea prealabilă cu privire la anularea actelor administrative, la care nu au primit răspuns, astfel că, reclamantii s-au încadrat în termenul de 30 zile prevăzut de art.17 alin.(4) al Legii contenciosului administrativ, depunând cererea de chemare în judecată la data de 28 martie 2013.

Referindu-se la fondul cauzei, instanța de apel a constatat că, eliberarea de către Primăria mun. Chișinău a Autorizației de construire nr.333 din 21 iunie 2012 a fost efectuată cu încălcarea prevederilor legale, nefiind obținut acordul autentificat notarial al tuturor locatarilor, inclusiv a reclamanților.

Respingând pretenția reclamanților privind repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, instanța de apel și-a argumentat concluzia prin faptul că, reclamantii nu au prezentat careva probe concludente și admisibile privind gravitatea suferințelor psihice sau fizice suportate.

La data de 22 septembrie 2016, Primăria mun. Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârea primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost elucidate pe deplin, au fost încălcate sau aplicate eronat normele de drept material, iar erorile comise au dus la soluționarea greșită a cauzei.

Susține că, intimații-reclamanți au omis termenul de prescripție de adresare în instanța de contencios administrativ, iar prima instanță întemeiat a respins cererea de chemare în judecată ca fiind depusă tardiv.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat copia deciziei contestate în adresa recurentei la data de 05 august 2016 (f. d. 71, Vol. II), însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia de către ultima.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Argumentul invocat de către recurentă precum că, instanța de apel a apreciat arbitrar probele, anexate la materialele dosarului, fapt ce a dus la încălcarea dreptului său la un proces echitabil nu poate fi reținut, deoarece la caz, instanța de apel a apreciat probele în corespundere cu exigențele art. 130 din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentul invocat în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanțele ierarhic inferioare, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul Primăriei mun. Chișinău ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul Primăriei municipiului Chișinău se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic